

اتاق بازرگانی، صنایع، معادن و کشاورزی تهران
معاونت بررسی‌های اقتصادی

صادرات کالاهای غیرنفتی ایران در سال ۱۳۹۶

بخش بزرگی از درآمدهای صادراتی ایران مربوط به نفت و مشتقات آن می‌شود. اگرچه در آمارهای گمرک ایران صادرات نفت خام محاسبه نمی‌شود، اما برخی از اقلام نفتی (مشمول کدهای تعرفه ۲۷۰۹، ۲۷۱۰ و ۲۷۱۱) وجود دارند که در محاسبات گمرک در نظر گرفته می‌شوند. در این مطلب سعی شده با حذف این اقلام از آمارهای گمرک، وضعیت صادرات غیر نفتی کشور در سال ۱۳۹۶ مورد بررسی قرار گیرد.

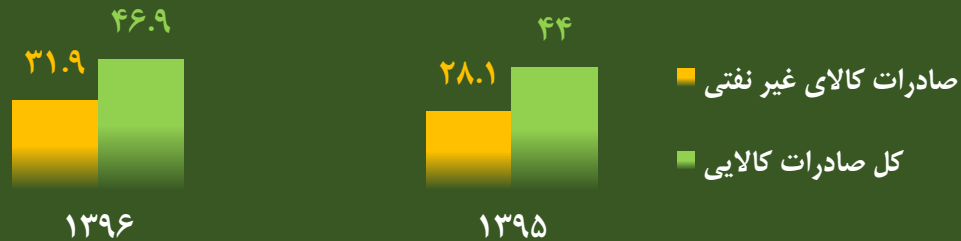
اردیبهشت ۱۳۹۷

چه میزان از درآمدهای صادرات کالایی ایران ناشی از فروش اقلام غیرنفتی است؟

نمودار ۱- ارزش صادرات کالایی و صادرات کالایی غیر نفتی ایران - میلیارد دلار

با توجه به آمارهای گمرک، کل صادرات کالایی کشور (بدون احتساب نفت خام) در سال ۱۳۹۶ قریب به ۴۷ میلیارد دلار رقم خورده است. حدود ۳۲ درصد از این میزان صادرات مربوط به اقلام نفتی (شامل کدهای تعرفه ۲۷۰۹، ۲۷۱۰ و ۲۷۱۱) و ۶۸ درصد آن مختص اقلام غیرنفتی بوده است. بر این اساس می‌توان گفت ایران در سال ۱۳۹۶ حدود ۳۲ میلیارد دلار درآمد حاصل از صادرات کالایی غیر نفتی داشته است.

شایان ذکر است که در سال ۱۳۹۵، از حدود ۴۴ میلیارد دلار صادرات کالایی کشور، ۲۸ میلیارد دلار مربوط به صادرات کالایی غیرنفتی بوده است.

نرخ رشد صادرات غیرنفتی در سال ۱۳۹۶ نسبت به ۱۳۹۵ معادل ۱۳,۷ درصد بوده و سهم اقلام غیر نفتی از کل صادرات کالایی ایران در سال ۱۳۹۶ نسبت به سال ۱۳۹۵ افزایش یافته است.

تعداد ردیف‌های تعرفه صادرات غیرنفتی ایران چقدر بوده است؟

تعداد ردیف‌های تعرفه کالاهای صادراتی ایران در سال ۱۳۹۶ معادل ۴۰۱۰ ردیف بوده که ۳۹۹۳ ردیف تعرفه هشت رقمی مربوط به کالاهای غیرنفتی است. در کالاهای غیرنفتی هم ۱۵۰ ردیف تعرفه سهم ۸۰ درصد از کل ارزش صادرات کالایی غیرنفتی را تشکیل می‌دهند.

مهم‌ترین کالاهای صادراتی غیرنفتی ایران کدامند؟

در بین کالاهای غیرنفتی، بیشترین صادرات سال ۱۳۹۶ مربوط به متانول (الکل متیلیک) با کد تعرفه ۲۹۰۵۱۱۰۰ است. ارزش صادرات این محصول در سال ۱۳۹۶ حدود ۱,۲ میلیارد دلار بوده و ۳,۷ درصد از ارزش کل صادرات غیر نفتی را به خود تخصیص داده است. صادرات این محصول نسبت به مدت مشابه سال ۱۳۹۵ رشد ۲۶ درصدی داشته است. پس از آن پلی اتیلن با وزن مخصوص کمتر از ۰,۹۴ (گرید فیلم)، سنگ آهن، محصولات نیمه تمام از فولاد، پسته، اتیلن گلیکول، اوره و قیر نفت در رده بعدی محصولات عمده صادرات غیر نفتی ایران در سال ۱۳۹۶ قرار دارند. در مجموع ۱۶ کالای عمده صادرات غیر نفتی ایران در سال ۱۳۹۶ سهم قریب به ۳۵ درصد از ارزش صادرات غیر نفتی ایران در این سال را تشکیل داده‌اند. این اقلام در جدول (۱) فهرست شده‌اند.

جدول ۱- اقلام عمده صادرات غیر نفتی ایران در سال ۱۳۹۶

تعرفه	شرح تعرفه	وزن (هزار تن)	ارزش (میلیون دلار)	سهم از ارزش صادرات غیر نفتی (درصد)
۲۹۰۵۱۱۰۰	متانول (الکل متیلیک)	۴۰۴۵	۱۱۷۸	۳.۷
۳۹۰۱۱۰۳۰	پلی اتیلن خطی با وزن مخصوص (چگالی) کمتر از ۰,۹۴ - گرید فیلم	۸۶۲	۱۰۲۶	۳.۲
۲۶۰۱۱۱۹۰	سنگ آهن هماتیت دانه بندی با خلوص آهن بیشتر از ۴۰ درصد به هم فشرده نشده	۱۶۷۰۶	۹۲۱	۲.۹
۷۲۰۷۱۹۰۰	محصولات نیمه تمام از آهن یا فولاد غیرمزوج دارای کمتر از ۲۵٪ کربن، که درجای دیگر ذکر نشده	۲۷۳۰	۹۰۳	۲.۸
۰۸۰۲۵۱۰۰	پسته‌ها با پوست تازه یا خشک	۱۱۲	۹۰۱	۲.۸
۲۹۰۵۳۱۰۰	اتیلن گلیکول (اتان دی تول)	۹۱۵	۷۵۳	۲.۴
۳۱۰۲۱۰۰۰	اوره حتی به صورت محلول در آب	۳۵۴۹	۷۵۱	۲.۴
۲۷۱۳۲۰۰۰	قیرنفت	۳۷۶۴	۶۹۱	۲.۲
۷۲۰۶۹۰۰۰	آهن و فولاد غیر ممزوج، به اشکال ابتدائی (غیر از شمش)، که در جای دیگر ذکر نشده	۱۶۸۲	۶۸۹	۲.۲
۲۹۰۲۹۰۰۰	سایر هیدروکربورهای حلقوی غیر از سیکلانیک‌ها، سیکلنیک‌ها یا سیکلوترپنیک‌ها، بنزن، تولوئن، اکسلین‌ها، استیرن، اتیل بنزن، کومن	۱۲۰۸	۶۶۶	۲.۱
۳۹۰۱۲۰۲۰	پلی اتیلن خطی با وزن مخصوص (چگالی) بیشتر از ۰,۹۴ - گرید فیلم	۵۹۰	۶۶۵	۲.۱
۲۶۰۳۰۰۹۰	کنسانتره مس	۴۶۸	۴۵۹	۱.۴
۷۲۰۶۱۰۰۰	شمش از آهن و فولاد غیر ممزوج، که در جای دیگر ذکر نشده	۱۴۴۵	۴۴۲	۱.۴
۵۷۰۱۱۰۹۰	سایر کف پوش‌ها بجز گبه از پشم یا از موی نرم (کرک) حیوان	۵	۳۶۵	۱.۱
۷۲۰۷۱۱۹۰	محصولات نیمه تمام از آهن یا فولاد غیرمزوج با سطح مقطع مربع یا مستطیل که اندازه پهنای آن کمتر از دو برابر ضخامت آن باشد با ضخامت بیش از ۲۰۰ میلی متر	۸۹۸	۳۴۸	۱.۱
۳۹۰۱۲۰۳۰	پلی اتیلن خطی با وزن مخصوص (چگالی) بیشتر از ۰,۹۴ - گرید تزریقی	۳۱۸	۳۴۵	۱.۱

منبع: آمارهای گمرک ج.ا.ا.

گران‌ترین اقلام صادرات غیر نفتی ایران کدامند؟

به طور متوسط، کل اقلام غیر نفتی ایران با قیمت ۳۵۵ دلار بر تن در سال ۱۳۹۶ صادر شده که این متوسط قیمت نسبت به سال ۱۳۹۵ معادل ۴,۵ درصد افت داشته است. در بین اقلام صادرات غیر نفتی ایران، صنایع دستی مرصع، فلزات گرانبها، طلا، ساعت مچی، برخی واکسن‌ها، سمک و داروهای متشکل از محصولات مختلط دارای پنی سیلین یا مشتقات، جزو کالاهایی بوده‌اند که به ازای هر تن، متوسط قیمت بالاتری را به خود اختصاص داده‌اند.

اقلام صادرات غیرنفتی ایران در سال ۱۳۹۶ با بالاترین متوسط قیمت

تعارفه	شرح تعارفه	وزن (ک.گ)	ارزش (هزار دلار)	متوسط قیمت (میلیون دلار به تن)
۷۱۱۳۱۹۱۰	سنتی، صنایع دستی مرصع از سایر فلزات گرانبها حتی آبکاری شده، روکش شده یا پوشش شده با فلزات گرانبها	۴۳	۱۵۳۱	۳۵.۶
۷۱۱۴۱۹۹۰	سایر از فلزات گرانبها حتی آبکاری شده یا روکش شده یا پوشش شده با فلزات گرانبها غیر مذکور در جای دیگر	۹۷۲	۳۳۰۱۵	۳۴.۰
۲۸۴۳۳۰۰۰	ترکیبات طلا	۲	۶۰	۳۰.۰
۷۱۱۴۱۱۹۰	سایر طلا آلات یا نقره آلات و اجزاء آنها، از فلزات گرانبها یا از فلزات دارای روکش یا پوشش از فلزات گرانبها	۷	۲۰۳	۲۹.۱
۹۱۰۲۲۹۰۰	ساعت مچی غیربرقی، حتی با یک زمان شمار غیر برقی بدون کوک خودکار، غیر از ردیف ۹۱۰۱۲۹۰۰	۳۶	۴۷۶	۱۳.۲
۲۹۴۲۰۰۹۰	سایر ترکیبات آلی غیر مذکور درجای دیگر	۲۷۹۴	۳۰۹۵۵	۱۱.۱
۳۰۰۲۳۰۱۰	واکسن‌های تولید مشابه داخل	۴	۴۰	۱۰.۰
۷۱۱۳۱۱۱۰	سنتی، صنایع دستی مرصع از فلزات گرانبها حتی آبکاری شده یا روکش شده یا پوشش شده با فلزات گرانبها	۴۶	۲۸۱	۶.۱
۹۰۲۱۴۰۲۰	سمک	۱۸	۸۶	۴.۸
۳۰۰۳۱۰۱۰	داروهای متشکل از محصولات مختلط دارای پنی سیلین یا مشتقات این محصولات با ساختار اسید پنی سیلانیک، یا استریتوماسین‌ها یا مشتقات این محصولات آنها دارای تولید داخلی مشابه	۹۹	۴۰۶	۴.۱

منبع: آمارهای گمرک ج.ا.

اقدام غیر نفتی ایران به کدام کشورها صادر می‌شود؟

بزرگترین مقصد صادراتی اقدام غیرنفتی ایران در سال ۱۳۹۶، چین بوده است. ایران در سال ۱۳۹۶ بیش از ۷,۱ میلیارد دلار اقدام غیرنفتی به چین صادر کرده که این میزان صادرات ۲۲ درصد از ارزش کل صادرات غیر نفتی ایران در این سال را تشکیل می‌دهد.

عراق، امارات متحده عربی، هند، افغانستان و ترکیه، سایر مقاصد عمده صادرات غیر نفتی ایران به شمار می‌روند.

در مجموع ۱۵ مقصد صادراتی نخست اقدام غیر نفتی ایران در سال ۱۳۹۶ حدود ۸۴ درصد از ارزش کل صادرات غیر نفتی ایران را به خود اختصاص داده‌اند.

مقاصد عمده صادرات غیر نفتی ایران در سال ۱۳۹۶			
کشور طرف معامله	وزن (هزار تن)	ارزش (میلیون دلار)	سهم از ارزش صادرات غیر نفتی (درصد)
چین	۳۰۴۳۰	۷۱۱۶	۲۲
عراق	۱۲۸۵۴	۶۳۱۹	۲۰
امارات متحده عربی	۸۲۴۶	۲۵۰۹	۸
هند	۹۰۶۶	۲۴۲۷	۸
افغانستان	۴۹۰۷	۲۳۷۰	۷
ترکیه	۱۸۷۹	۱۶۳۶	۵
پاکستان	۱۸۱۰	۷۵۵	۲
تایلند	۱۷۸۶	۷۳۰	۲
عمان	۱۶۷۶	۴۹۱	۲
تایوان	۱۰۱۰	۴۴۹	۱
ایتالیا	۷۶۵	۴۲۳	۱
ترکمنستان	۸۸۰	۴۱۷	۱
هنگ کنگ	۸۰	۳۷۹	۱
جمهوری کره	۳۵۱	۳۷۷	۱
ویتنام	۱۸۲	۳۶۳	۱

منبع: آمارهای گمرک ج.ا.

ایران گران‌ترین کالاهای غیرنفتی را به کدام کشورها صادر است؟

در سال ۱۳۹۶ کوبا خریدار گران‌ترین اقلام صادرات غیرنفتی ایران به ازای هر تن بوده است. ایران در سال ۱۳۹۶ یک تن کالای غیر نفتی به ارزش ۲۰۶ هزار دلار به کوبا صادر کرده است که در مقایسه با متوسط قیمت کل کالاهای صادراتی غیرنفتی ایران در سال مذکور بالاتر است. اسکاتلند، لوگزامبورگ، بولیوی، آمریکا و سوئیس در رده‌های پس از کوبا قرار دارند.

مقاصد صادرات غیر نفتی ایران با بالاترین متوسط قیمت صادراتی			
کشور طرف معامله	وزن (تن)	ارزش (هزار دلار)	متوسط قیمت (دلار به تن)
کوبا	۱.۴	۲۰۵.۶	۱۵۰.۸۷۹
اسکاتلند	۴.۸	۴۰۰.۸	۸۳.۸۱۷
لوگزامبورگ	۱.۰	۸۱.۴	۸۱.۹۴۹
بولیوی	۷.۴	۳۴۱	۴۵.۸۲۶
ایالات متحده آمریکا	۳,۵۷۳.۴	۱۳۲,۶۳۲	۳۷.۱۱۷
سوئیس	۷۹۶.۷	۱۲,۸۸۴	۱۶.۱۷۲
جمهوری دومینیکن	۰.۵	۶	۱۱.۳۳۱
گینه بیسائو	۱۰۰	۹۰	۹.۰۰۹
جمهوری عربی سوریه	۴۱,۲۹۵.۰	۳۲۵,۲۰۳	۷.۸۷۵
آلمان	۴۸,۷۴۱.۳	۳۵۹,۷۱۳	۷.۳۸۰

منبع: آمارهای گمرک ج.ا.